

ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

У сучасних умовах розвитку євроінтеграційних процесів та прагнення України вступу в ЄС важливою передумовою є удосконалення системи оподаткування, зокрема в сфері малого підприємництва. Цей сектор національної економіки є важливою її складовою, оскільки він відіграє провідну роль в економічному зростанні країни, зниженні рівня безробіття та створенні суспільного продукту.

«Програми підтримки малого бізнесу» в Україні не дають необхідного результату, тому важливим кроком у реформуванні податкового законодавства є вивчення зарубіжного досвіду з підтримки та розвитку малого підприємництва.

У більшості зарубіжних країн малий бізнес відіграє ключову роль у їх економічному розвитку.

Наприклад, в Італії у сфері малого бізнесу працює 80 % загальної кількості зайнятих, у Данії – 92 % виробничих підприємств є малими, на яких зайнято 43 % трудових ресурсів. Найбільше малих підприємств у країнах ЄС мають: Італія, Англія, Німеччина, Франція, Іспанія [1].

Кожній країні притаманні свої особливості оподаткування суб'єктів малого підприємництва та дієвих засобів впливу на їх розвиток, але особливу увагу слід звернути на позитивний досвід застосування уніфікованих режимів оподаткування Великобританії та Нідерландів, які є найбільш ліберальними в світі.

Британська модель оподаткування суб'єктів малого підприємництва під назвою «Пріоритет податкових стимулів» характеризується

застосуванням спрощених форм звітності, прогресивної шкали та податкових пільг для високотехнологічних галузей. І це дає свої позитивні результати у діяльності суб'єктів малого підприємництва. Так, наприклад, прогресивна шкала оподаткування (при прибутку на рівні 0 - 1,520 фунта стерлінга ставка становить 10 %, при прибутку 1,521-24,800 фунта стерлінга – 22 %, при прибутку понад 24,800 фунта стерлінга – 40 %) забезпечила реалізацію диференційованого підходу до різної категорії платників податків, пропорційних результатам і умовам їх господарювання [2].

Заслуговує на увагу і досвід Нідерландів щодо автоматичного застосування податкових пільг для суб'єктів малого підприємництва. Для господарюючих суб'єктів до оподатковуваної бази може застосовуватись знижка у розмірі визначеної частки суми витрат на НДДКР, освоєння нової техніки та технології, яка використовується для виробництва нових видів продукції, здійснення природоохоронних заходів тощо. Так, наприклад, суб'єкти малого підприємництва, які займаються НДДКР мають можливість отримати податкову знижку з прибутку в розмірі 10 %. Ця ініціатива міністерства фінансів Нідерландів спрямована на стимулювання малого бізнесу вкладати більше інвестицій у розробку нових товарів і послуг, що сприятиме зростанню потенціалу національної економіки [3].

У Нідерландах діють дві системи пільгового оподаткування малого бізнесу для стимулювання закупівель нових екологічних технологій: VAMIL і MIA [4, С. 56].

VAMIL – це захід, що дозволяє компанії самостійно визначати період амортизації екологічної технології (до 75% її вартості). Підприємці, які використовують даний метод, можуть отримати податкову пільгу в розмірі 3-8 % від обсягу здійснених капіталовкладень.

Вигоди, пов'язані з використанням системи MIA, залежать від величини капіталовкладень і застосовуваного податкового режиму

(корпоративний податок або податок на доходи). Процентні частки капіталовкладень, які вираховуються з податків, прямо визначені і вказані в Екологічному переліку. Залежно від характеру капіталовкладень і застосовуваних технологій підприємці можуть віднімати 15, 30 або 40%.

Отже, досвід європейських країн щодо оподаткування суб'єктів малого підприємництва свідчить про суттєву державну підтримку їх господарської діяльності та особливий підхід до застосування податкового інструментарію, що забезпечує реалізацію його стимулюючих ефектів на стан економіки в цілому. Саме ці та інші актуальні аспекти у досвіді оподаткування суб'єктів малого підприємництва зарубіжних країн можна взяти за основу при проведенні податкового реформування в умовах України.

Література:

1. *ANNUAL REPORT ON EUROPEAN SMEs 2014/2015* : European Commission: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm.

2. *Світовий досвід оподаткування: Великобританія* : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minrd.gov.ua/modernizatsiya-dps-ukraini/arkchiv/mijnarodniy-dosvid-rozvitk.uk/>.

3. *Starting a Business in Netherlands* : The World Bank Group : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/netherlands/starting-a-business>.

4. *Екологізація малих і середніх підприємств: Посібник по інструментах природоохоронної політики для країн Східного партнерства ЄС*: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oecd.org/environment/outreach/Greening-SMEs-policy-manual-rus.pdf>.